

Suomen Puheterapeuttiliitto ry:n tavoitteet kunta- ja aluevaaleihin 2025

- o Jokaisella tulee olla pääsy lakisääteiseen puheterapiaan
- o Hyvinvointialueille tarvitaan lisää puheterapeutteja
- o Puheterapia on satsaus tulevaisuuteen

"Kommunikaatio ei suju. Tarvitsen puheterapeutin tukea."

Jokaisella tarvitsevilla tulee olla mahdollisuus lakisääteiseen puheterapiaan

Puheterapeutti on Valviran laillistama terveydenhuollon ammattihenkilö, joka työskentelee puheen, kielen, kommunikaation, syömisen, nielemisen sekä äänen häiriöiden ennaltaehkäisyyn, arvioinnin ja kuntoutuksen erityisasiantuntijana. Puheterapia on lakisääteistä lääkinnällistä kuntoutusta ja kuuluu kolmen kuukauden hoitotakuun piiriin. Jokaisella Suomessa asuvalla henkilöllä tulee olla tarpeen ilmetessä mahdollisuus lakisääteisesti ja hoitotakuun puitteissa toteutuviin puheterapiapalveluihin. Esimerkiksi henkilön toimintakyky, ikä tai asuinpaikka ei saa vaikuttaa palvelujen saatavuuteen ja kuntoutuksen määrään tulee vastata todettua kuntoutustarvetta.

"En kuntoudu jonossa."

Hyvinvointialueille tarvitaan lisää puheterapeutteja

Puheterapeuttien vakansseja tarvitaan lisää sekä perus- että erityistason palveluihin ja uusia työpaikkoja tulee avata hakuun. Tällä hetkellä julkisen sektorin puheterapiapalvelut eivät ole riittävät missään päin Suomea. Laadukkaan asiakastyön lisäksi palvelujen suunnittelun ja kehittämisen täytyy toteutua julkisella sektorilla. Julkisen sektorin puheterapeutin työn sisältöön voi tutustua tarkemmin [täällä](#).

Julkisen ja yksityisen sektorin välisen työnjaon tulee olla selkeä ja perusteltu. Yksityisen sektorin palveluita tulee käyttää riittävässä määrin, jotta jokainen saa tarvitsemaansa tukea ja kuntoutusta. Kuntoutuskäynneille ei tule asettaa ehdottomia kertamäärien rajoja, vaan tarveharkinta on tehtävä yksilöllisesti.

"Kieli on väylä osallistumiseen."

Puheterapiapalvelut ovat satsaus yksilön ja yhteiskuntamme tulevaisuuteen

Tällä hetkellä lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut ovat ruuhkautuneet. Mielenterveysvaikeuksien taustalla on monia tekijöitä, joista huomattava osa liittyy lasten kielen, kommunikaation ja oppimisen haasteisiin sekä neuropsykiatriisiin vaikeuksiin. Näiden syiden tunnistaminen ja puheterapian

kohdentaminen niitä tarvitseville lisäksi tukitoimien vaikuttavuutta ja kustannustehokkuutta, koska hoito kohdentuisi syihin eikä seurauksiin.

Puheterapiapalveluiden asianmukaisella järjestämisellä on merkitystä sekä yksilön että yhteiskunnan näkökulmasta tarkasteltuna. Tutkimukset osoittavat, että kielelliset vaikeudet lisäävät riskiä muun muassa tunne-elämän ja käyttäytymisen ongelmille [1,2,3,4], matalalle sosioekonomiselle asemalle ja työttömyydelle [5] sekä rikollisuudelle [6,7]. Rikostaustaisista nuorista jopa 25–64 %:lla kielelliset vaikeudet viittaavat kehitykselliseen kielihäiriöön [7]. Nämä vakavasti elämään vaikuttavat negatiiviset tekijät voivat lisätä syrjäytymisriskiä.

Lapsella, jolla on lukivaikeus, on tyypillisesti ollut havaittavissa kielellisiä vaikeuksia jo ennen kouluikää (8). Kahden vuoden iästä lähtien puheen ja kielen kehityksen viivästyminen ennakoii lukivaikeutta (9). Kielellisiin vaikeuksiin tulisikin puuttua mahdollisimman varhain jo ennen lapsen koulupolun aloittamista. Viimeisten vuosien aikana suomalaislasten lukitaidot ovat heikentyneet huomattavasti. Tämä näkyy myös Pisa-tulosten tarkastelussa. Vuoden 2022 Pisa-tulokset osoittivat, että erityisen heikko lukutaito on jopa 14 %:lla nuorista. Tämä tarkoittaa sitä, että yhteiskunnassamme on yhä enemmän nuoria, joiden heikko lukutaito vaikeuttaa opiskelua ja yhteiskunnassa toimimista lisäen osaltaan syrjäytymisriskiä.

Oikein ajoitetulla ja määrällisesti riittävällä puheterapiakuntoutuksella voidaan lieventää asiakkaan vaikeuksia, vahvistaa asiakkaan arjen toimintakykyä, ennaltaehkäistä syrjäytymisriskiä ja tällä tavoin säästää merkittävästi rahaa myöhempien vaiheiden korjaavista toimenpiteistä. Esimerkiksi Iso-Britanniassa tehdyn tutkimuksen mukaan lasten kehityksellisessä kielihäiriössä puheterapeuttiseen kuntoutukseen sijoitettujen varojen on todettu tuovan yhteiskunnalle tulevaisuudessa kustannuksiaan suuremmat säästöt tuottoasteen ollessa 1:6,43 [10].

Vetoamme nyt sinua perehtymään tulevan hyvinvointialueesi puheterapiapalveluiden tilanteeseen. Toivomme, että koet tärkeäksi tehdä töitä sen eteen, että hyvinvointialueesi puheterapiapalvelut toteutuvat tulevaisuudessa lain hengen mukaisina asukkaiden hyvinvointia, toimintakykyä ja osallisuutta edistävästi kattaen sekä ennaltaehkäisyn, arvioinnin että kuntoutuksen. Kerromme mielellämme lisää puheterapiaan liittyvistä teemoista, otamme vastaan kysymyksiä ja kommentteja sekä keskustelemme kanssasi aiheesta.

Suomen Puheterapeuttiliitto ry:n hallitus

Lisätietoja

Soile Loukusa
Puheenjohtaja
soile.loukusa@puheterapeuttiliitto.fi
040 730 8077

Heta Piirto
Toiminnanjohtaja
heta.piiro@puheterapeuttiliitto.fi
040 505 2019

Lähteet

- [1] Botting, N., Toseeb, U., Pickles, A., Durkin, K. & Conti-Ramsden, G. (2016). Depression and anxiety change from adolescence to adulthood in Individuals with and without language impairment. *PLOS ONE*, 11(7), e0156678. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0156678>
- [2] Chow, J.C. & Wehby, J.H. (2008). Associations between language and problem behavior: A systematic review and correlational meta-analysis. *Educational Psychology Review*, 30, 61–82. <https://doi.org/10.1007/s10648-016-9385-z>
- [3] Hollo, A., Wehby, J. H. & Oliver, R. M. (2014). Unidentified language deficits in children with emotional and behavioral disorders: A meta-analysis. *Exceptional Children*, 80(2), 169–186. <https://doi.org/10.1177/001440291408000203>
- [4] Yew, S.G.K. & O’Kearney, R. (2013). Emotional and behavioural outcomes later in childhood and adolescence for children with specific language impairments: Meta-analyses of controlled prospective studies. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 54, 516–524. <https://doi.org/10.1111/jcpp.12009>
- [5] Elbro, C., Dalby, M. & Maarbjerg, S. (2011). Language-learning impairments: A 30-year follow-up of language-impaired children with and without psychiatric, neurological and cognitive difficulties. *International Journal of Language & Communication Disorders*, 46(4), 437–448. <https://doi.org/10.1111/j.1460-6984.2011.00004.x>
- [6] Bryan, K., Freer, J. & Furlong, C. (2007). Language and communication difficulties in juvenile offenders. *International of Language & Communication Disorders*, 42(5), 505–520. <https://doi.org/10.1080/13682820601053977>
- [7] Pekkala, S., Urrio, L. & Rainò, P. (2022). Rikostaustaisten nuorten puheen, kielen ja kommunikaation vaikeudet. *Sosiaalilääketieteellinen Aikakauslehti*, 59(3), 3293–312. <https://doi.org/10.23990/sa.102603>
- [8] Lindholm, P., Loukusa, S. & Paavola-Ruotsalainen, L. (2024). Oppimiskyvyn häiriöt. Teoksessa K. Kumpulainen, E. Aronen, H. Ebeling, E. Laukkanen, M. Marttunen, K. Puura & A. Sourander (toim.), *Lastenpsykiatria ja nuorisopsykiatria*, 2 painos. Duodecim.
- [9] Lyytinen, H., Erskine, J., Ahonen, T., Aro, M., Eklund, K., Guttorm, T., Hintikka, S., Hämäläinen, J., Ketonen, R. & Laakso, M.-L. (2008). Early identification and prevention of dyslexia: Results from a prospective follow-up study of children at familial risk for dyslexia. Teoksessa G. Reid, A. Fawcett, F. Manis, & L. Siegel (toim.), *The SAGE handbook of dyslexia* (s. 121–146). Sage.
- [10] Marsh, K., Bertranou, E., Suominen, H. & Venkatachalam, M. (2010). An economic evaluation of speech language therapy. Final Report https://samanthaochse.files.wordpress.com/2013/05/matrix_report.pdf